

26. 9. 2005

ID: 36178

Projev prezidenta IBA Francise Neata

Zahajovací projev, 26.9.2005

Vážený pane presidente, pane předsedo Ústavního soudu, pane předsedo České advokátní komory, přátelé, dámy a pánové.

Je mi ctí uvítat vás na Výroční konferenci IBA 2005 v Praze. Jedná se o největší výroční konferenci IBA v její historii, které se účastní více než 3500 advokátů ze 128 zemí světa. Nám všem tato konference poskytne jedinečnou příležitost učit se jeden od druhého, navázat nové vztahy a prosazovat vládu práva ve světě.

Za pár okamžiků vyzvu prezidenta, aby vás uvítal v České republice. Byla to právě Česká republika, která na přelomu let 1989/90 společně s Polskem vedla na cestě k pádu Berlínské zdi a pokojnému rozpadu Sovětského impéria. Byla to doba velkých nadějí - bylo nám řečeno, že konce historie - doba, kdy došlo k prosazení demokracie a vlády práva v mnoha zemích střední a východní Evropy.

Vstup České republiky do Evropské unie znamená další posílení tohoto procesu. Všichni z nás, kteří si přejí stabilní, pokojnou a prosperující Evropu to musí uvítat. Naštěstí se zdá, že vstup České republiky do EU přináší zlepšující se ekonomiku. V současné době je míra ekonomického růstu země někde okolo 4.3%. Tato země je jedním z nejstabilnějších a nejrychleji se rozvíjejících zemí post-komunistické Evropy. Jsme nadšeni, že můžeme být právě tady.

Naneštěstí tato stabilita a prosperita není celosvětovým jevem. Nemilosrdně nás stíhají přírodní katastrofy. Tsunami v Asii; hurikán Katrina v New Orleans; v současnosti hurikán Rita - oběti těchto katastrof mají naši nejhlubší soustrast. Množí se neštěstí způsobená člověkem. Je složité zjistit, zda hladomory v Africe jsou neštěstími způsobenými člověkem. Válka naproti tomu je způsobená člověkem vždy. Stejně tak terorismus, zneužívání lidských práv anebo etnické čistky. Rovněž země s dlouholetou historií dodržování vlády práva započaly jeho základní principy opouštět tím, že vynašly svou válku vlastní - a sice tzv. válku s terorismem. Historie ukazuje, že vláda práva je pouze recentním jevem. Historie nedávná názorně dokazuje, že je jevem velmi křehkým.

Jako advokáti máme povinnost a zájem na takový vývoj reagovat. Obchod může vzkvétat pouze, pokud je dodržována vláda práva. Bez ní nemohou existovat ani demokracie ani svoboda. A samozřejmě ani advokáti. My, advokáti, jsme si velmi dobře vědomi, co vláda práva znamená, jak je důležitá a jak funguje. Vláda práva se v současné době nachází v ohrožení - a to i v těch zemích, kde se zdá, že byla a je pevně zakořeněna.

Na této konferenci zahájím celosvětovou kampaň prosazování vlády práva. Tato kampaň zahájí na čtvrtěčném zasedání Rady IBA, které jsem předložil k projednání Rezoluci o erozi základních principů vlády práva na celém světě, zopakování základních principů vlády práva a znovu-vedení hlavního prospěchu a užitku, který vláda práva přináší. Jsem přesvědčen, že Rada tuto rezoluci přijme. Pozvu poté všechny naše členské organizace a naše jednotlivé členy, aby se přidaly k IBA při prosazování a lobování za základní principy vlády práva ve všech svých zemích. Oslovím rovněž světové nadnárodní korporace, aby tuto kampaň podpořily a touto svou činností pomáhaly vytvořit infrastrukturu, která rozšíří a zabezpečí trhy, na nichž operují.

My v rozvinuté části světa jsme se stali příliš spokojenými. Máme sklon pokládat vládu práva za samozřejmost. To si ovšem nemůžeme dovolit. Nesmíme nechat problémy nepovšimnuty, zůstat zticha. A my advokáti musíme ukazovat cestu. S neúnnavností, a to zejména prostřednictvím svého Institutu pro lidská práva, pracuje IBA na tom, aby

zabezpečila dodržování vlády práva na celém světě.

V průběhu posledních dvou let sehrál Institut pro lidská práva vedoucí úlohu ve školení iráckých soudců, advokátů a státních zástupců, kteří byli od mezinárodní komunity izolováni na více než generaci, v mezinárodním právu lidských práv a mezinárodním humanitárním právu. Do této chvíle jich bylo vyškoleny na 600. Další tři školící kurzy byly zorganizovány pro soudce a státní zástupce iráckého Zvláštního tribunálu ustaveného k souzení zločinů proti lidskosti, genocidy a dalších závažných zločinů.

Dalším z důležitých aspektů práce Institutu pro lidská práva je posílat mise na vysoké úrovni do jurisdikcí, kde se vláda práva ocitá v ohrožení. Letos byly tyto mise vyslány do Ekvádoru a Ruské federace.

Zpráva z Ekvádoru odhalila, že je zde vývoj v oblasti lidských práv značně a soustavně narušován politickými zásahy do soudnictví.

V Rusku byla naše delegace znepokojena zprávami o údajném vládním zasahování do nezávislosti justice a se znepokojením konstatovala, že reformy navržené k přijetí ruským parlamentem by ve skutečnosti znamenaly vládní kontrolu nad obsazováním pozic v justici. To je ovšem v demokratické společnosti nepřijatelné. Jakožto globální hlas právní profese bude IBA pokračovat v odkrývání těchto skutečností světu.

Institut pro lidská práva bude pokračovat ve spolupráci s kompetentními autoritami, národními i mezinárodními, a v lobování vlád, aby přispěla k lepšímu pochopení základních principů vlády práva a podpořila jejich účinnější prosazování. V této souvislosti je třeba zmínit, že naše práce v tomto směru pokračuje také v Rovníkové Guineji, Sri Lance, Venezuele, Malawi a Svazijsku.

Vytváření právních struktur je další z oblastí činnosti Institutu pro lidská práva. Během tohoto roku budeme pokračovat v pomoci při znovu-zakládání nezávislé advokátní komory v Afghánistánu. Náš právní odborník v Kábulu navrhl legislativu potřebnou pro založení advokátní komory a etický kodex pro advokáty. Tyto návrhy byly v nedávné době předloženy Afghánskému výboru pro justiční reformu. Právní odborníci Institutu rovněž spolupracují s národními komorami v Malawi, Mozambiku, Svazijsku a Zimbabwe.

Za účelem praktické ukázky toho, jak aplikovat mezinárodní a územní standardy na případy tortury, byly v Ankaře a Mexiku City zorganizovány pracovní semináře. Další pracovní semináře jsou naplánovány pro jurisdikce, ve kterých je tortura běžnou praxí.

Naše odhodlání působit v Jižní Africe se zvýšilo tento rok, když došlo k založení Jihoafrického centra pro soudní pře (Southern Africa Litigation Centre - SALC) v Johannesburgu, jež bylo založeno ve spolupráci s iniciativou Institutu pro otevřenou společnost pro Jižní Afriku (Open Society Institute Initiative for Southern Africa) a advokátní firmou DLA Piper Rudnick Gray Carey. Jedná se o první centrum, které se zaměřuje na školení a podporu jihoafrických advokátů při vedení sporů z oblasti lidských práv a vlády práva. Vytvoření tohoto centra bylo široce kvitováno. Bude pomáhat advokátům v Angole, Botswaně, Lesothu, Malawi, Mozambiku, Namibii, Svazijsku, Zambiji a Zimbabwe.

Zároveň jsme pokračovali v naší práci v Zimbabwe. Ve spolupráci s SW Radio Afrika IBA v současnosti každý týden vysílá rozhlasový program, *V rovnováze*, který vytváří fórum pro vážnou diskusi otázek, kterými se aktuálně zabývá společnost Zimbabwe. Rovněž vydáváme zpravodajský týdeník v elektronické podobě, *Africký právní zpravodaj*, který má přes 10,000 čtenářů. Pevně věříme, že do budoucna toto úsilí přispěje k ukončení pokračování v nerespektování vlády práva v tomto regionu.

IBA je dlouhodobým podporovatelem Mezinárodního trestního tribunálu. V době nedávno minulé jsme založili Program hodnocení Mezinárodního trestního tribunálu a vzdělávání v oblasti jeho činnosti, který monitoruje a kriticky hodnotí jeho práci, a to se zřejmým důrazem na práva žalovaných.

Žádná z aktivit Institutu pro lidská práva by nebyla možná bez finanční podpory mnoha subjektů, včetně Institutu pro otevřenou společnost (Open Society Institute), iniciativy Institutu pro otevřenou společnost pro Jižní Afriku, MacArthurovy nadace, DLA Piper Rudnick Gray Carey, vlád Austrálie, Švédska, Spojeného království, USA, Spojených arabských emirátů a řady dalších. Dalším důležitým faktem finanční podpory IBA je rostoucí počet jejích sponzorů. Po mnoho let byl hlavním sponzorem IBA Lexis Nexis: přejeme vše nejlepší do důchodu Larry Thompsonovi, nadřízenému vice-presidentovi, a Holley Thompsonovi, nadřízenému vice-presidentovi pro marketing. Po mnoho let byli velkými podporovateli naší práce a já bych jim zato chtěl velmi poděkovat. Těšíme se na stejně intenzivní kontakty s jejich nástupci.

Dovolte, abych využil této příležitosti k poděkování všem našim přispěvatelům a sponzorům. Jejich podpora pro nás znamená, že můžeme pokračovat v naší práci. Financování zvenčí tohoto charakteru však může pokrýt pouze část našich nákladů. A s rozšiřováním kapacit vzrůstá tlak na potřeby financování. V průběhu této konference zahájíme sbírku u příležitosti 10. výročí existence Institutu pro lidská práva. Doufám, že přispět budete moci všichni. Dovolte, abych vás vybídl k návštěvě našeho členského stánku, kde se můžete v záležitosti lépe informovat.. Pokud ještě nejste členem Institutu pro lidská práva, vybízím vás tímto k členství. Pokud již členy jste, vybízím vás k životnímu členství nebo členství nabízeném v souvislosti s jeho 10. výročím. I když je výše členského poplatku nízká, velmi nám pomůže. Každý 1 USD individuálního poplatku vyrovná IBA 26 USD z externího financování od jiných subjektů, které podporují naši práci. Touto cestou vzdávám čest Markovi Ellisovi za jeho schopnosti získávat tyto finance a implementovat tyto různé projekty. I když jsou velmi štedří, nepokrývají tyto externí přispěvatelé náklady na provoz celé infrastruktury, které je třeba k řízení a podpoře Institutu, a to stejně jako členské poplatky. Prosím proto, abyste podpořili sbírku, aby tak Institut mohl pokračovat a rozšiřovat svou práci.

Advokátům a soudcům musí být umožněno vyvíjet svou činnost bez vměšování; všem občanům musí být umožněn přístup ke spravedlnosti a musí být dodržována jejich občanská práva. Bez těchto základních práv nemůže a nebude fungovat žádná demokratická společnost. IBA prosazuje tato práva po více než 58 let. V současnosti naše členství čítá přes 20,000 jednotlivých členů a 195 advokátních komor a právních společností. Náš hlas je silný a já vás nabádám k aktivní účasti na ochraně a obraně naší profese. Minulého roku souhlasil Nejvyšší soud Spojených států amerických, aby mu Institut pro lidská práva předložil jakožto oprávněný účastník soudního řízení zprávu o určitých aspektech mezinárodního práva vztahujících se k osobám drženým v Guantánamo Bay. Také jsme přijali pozvánku k předložení zprávy Sněmovně lordů o přípustnosti důkazů domněle získaných mučením v zahraničních jurisdikcích u soudů Spojeného království.

Za krátko uslyšíte o činnosti našich jednotlivých členů a členských organizací od předsedů našich dvou divizí, jejichž prostřednictvím jsou tyto organizovány. Dřív mi ovšem dovolte uvést na řečníště velkého státníka, prof. Václava Klause, presidenta České republiky. Václav Klaus, významný ekonom, jehož politická kariéra začala v průběhu Sametové revoluce, ve které sehrál důležitou roli, je a byl jedním z nevlivnějších politiků post-komunistické Evropy, jakožto první ministr financí České republiky po pádu komunismu, pozdější premiér a prezident byl Václav Klaus úzce zapojen do transformace České republiky v zemi, jak se tato jeví dnes. Jeho snad největším přínosem bylo poklidné rozdělení republik Česka a Slovenska. Vážené dámy a pánové, prosím přivítejte prof. Václava Klause.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavatelem podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamáce vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)